

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Strada Iuliu Maniu Nr. 36.

Cenzurat.

SFINȚIREA BISERICII ORTODOXE DIN HUEDIN

— Primirea triumfală a P. Sf. Sale Episcopului Nicolae. — Prezența dlor Octavian Goga și Stelian Popescu. —

Duminică 14 Octomvrie s'a sfințit noua biserică ortodoxă română din Huedin în prezența și cu concursul Prea sfinților episcopi Nicolae și Ioan al armatei.

Solemnitatea sfințirii noului lăcaș de închinare, a atras în Huedin numeroasă lume românească dela Cluj și împrejurimi, astfel că sfințirea s'a desăvârșit în cadre deosebit de solemne și în fața unui public de multe mii de persoane.

P. P. S. S. Lor au pornit dela Reședința Episcopală din Cluj, însoțiți de membrii con. Eparhial, Dr. S. Stanca, Dr. V. Sava, secr. L. Curea, Dr. I. Vască, Rectorul Acad. teol., și un select număr de intelectuali, cari au ținut de datoria lor să contribuie cu prezența la sporirea nimbului de solemnitate din prilejul sfințirii unui nou lăcaș dumnezeesc în ogorul Legii noastre strămoșești.

Primirea triumfală a Episcopului Nicolae.

Un banderiu de călăreți a ieșit la hotarul protopopiatului întru întâmpinare.

La Păniceni, la hotarul plășii P. Sa Episcopul Nicolae a fost întâmpinat de pretorul plășii Huedin, dl Galea, care i-a urât bun sosît.

La întrarea în Huedin, oaspeții au fost primiți la un frumos arc de triumf, sub care primarul orașului, dl Dr. Iliescu, a rostit un cuvânt de bun venit la adresa oaspeților. În fața protopopiatului ortodox reprezentanții tuturor confesiunilor românești și minoritare, au rostit cuvinte de bun sosît la adresa P. S. Sale Episcopului Nicolae. În fața bisericii P. S. Sa a fost primit de un public foarte numeros, intelectuali și mii de săteni, cari i-au făcut o primire entuziastă. Dl Prefect al județului Dr. E. Dunca, a luat cuvântul și într-o cuvântare aleasă a salutat pe P. Sa în numele Guvernului, pentru osteneala ce și-a luat de a da misiunii sale Catedrala Moților. I-a adresat apoi d-na prezidentă a soc. ort.-naț. a femeilor române, filiala Huedin, E. Georgescu frumoase cuvinte de bineventare, după care P. S. Sa a mulțumit călduros. Dl director școlar Mitrea a rostit câteva cuvinte omagiale la adresa venerabilului arhieru.

Așteptat de un sobor de vre-o 25 de preoți, îmbrăcați în odăjdii, P. S. Sa a intrat în curtea bisericii celei noi, unde părintele protopop Aurel Munteanu l'a primit cu cuvinte de bun sosît. P. S. Sa episcopul a răspuns mulțumind pentru primirea ce i s'a făcut.

Asistența.

A început apoi serviciul religios pentru sfințirea noii biserici. Curtea bisericii era încăpătoare de lume.

Dr. Moga, deputat; păr. Suciu, președintele Camerei de agricultură; Emil Isac, inspectorul artelor; Dr. Pașca, directorul spitalului din Huedin; Oct. Sglimbea, director de bancă; Dr. Popovici, Dr. P. Metes și foarte mulți alții.

Doamnele s'au prezentat într-o delegație numeroasă, compusă din prezidentele diferitelor societăți, între cari am remarcat pe d-na Zina Moroiianu, Sofia Metes, Dr. Alma Po-

ciune, după care s'au deschis ușile noii biserici în interiorul căreia s'a rostit cea dintâi rugăciune de lumea imensă a credincioșilor.

Predica P. S. Sale Episcopului Nicolae.

După serviciul religios a luat cuvântul P. S. Sa Episcopul Nicolae,

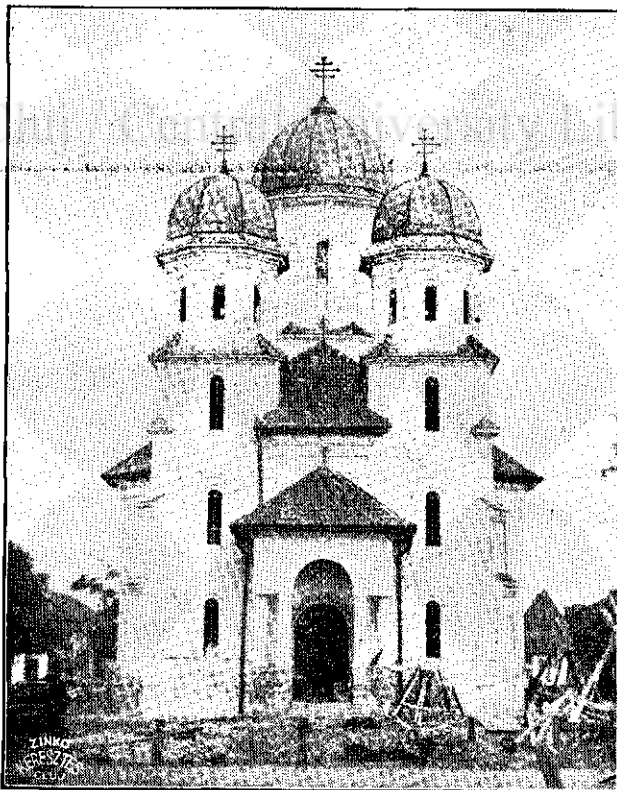
P. S. S. Episcopul Nicolae.

rostand o impresionantă predică, prin care a mulțumit stăpânirii cerești pentru sprijinul ce a dat. ca să vedem ridicată și această nouă biserică românească.

A relevat apoi contribuția mare pe care a dat-o dezvoltării bisericii ortodoxe române din această parte a țării dl Octavian Goga, ca ministru al cultelor. D-sale i-se datorește că parohiile din aceste părți ale țării au putut fi înzestrate cu preoți.

P. S. Sa a relevat apoi concursul larg și inimos pe care l-a dat eparhiei Clujului dl Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul”, președintele „Ligii Antirevizioniste Rom.”, care niciodată nu s'a dat înapoi, de câteori avea vre-o posibilitate de a veni în ajutorul bisericii ortodoxe române. Pentru acest sprijin P. S. Sa îi exprimă mulțumiri călduroase și recunoscătoare și în semn de omagiu îi predă o medalie comemorativă, confecționată cu ocaziunea ridicării Catedralei ortodoxe române din Cluj.

P. S. Sa relevă apoi munca neobosită a vrednicului protopop A. Munteanu, din Huedin, care are cea mai mare parte de merit că biserica a-cesta frumoasă s'a putut înălța. În semn de recunoștință pentru meritele sale P. S. Sa predă protopopului A. Munteanu Crucea, pe care a purtat-o în calitate de arhimadrit.

Noua biserică ortodoxă din Huedin.

În fața bisericii, pe stradă stăteau mii de credincioși. În marea lume a participanților, am relevat pe: dl Dr. E. Dunca, prefectul județului; prof. Ion Lupaș, președintele comitetului regional pentru Transilvania al Ligii Antirevizioniste Române; dna și dl Dr. M. Șerban, Rectorul Academiei de Agricultură; prof. Onisifor Ghibu, prof. G. Moroiianu, rectorul Academiei comerciale din Cluj; colonel Carp cu d-na; prof. Marin Dumitrescu, Grigorie Manoilescu, ing. Leo Bohățiel, ing. Fotiade, Dr. Sebastian Bornemisa, Dr. S. Varna, Dr. Iliescu, primarul orașului Huedin; I. Georgescu directorul școlii de meserii; I. Mitrea, director școlar; Dr. N. Cărpinișan; Dr. Lazăr Chirilă, directorul școlii superioare de comerț din Cluj;

povici, d-na Ștefănescu-Goangă, Lețitia Barbul, Maria Barițiu, etc.

Serviciul religios a fost oficiat de un sobor de vr'o 25 preoți în frunte cu cei doi episcopi, apoi dd. Dr. S. Stanca, Dr. V. Sava și L. Curea, asesori consistoriali, Dr. Vască, Rectorul teologiei ortodoxe din Cluj, protopop A. Munteanu etc.

La sfințirea bisericii au sosit dela Ciucea și dl Octavian Goga, fost ministru, împreună cu dl Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul”, președintele Ligii Antirevizioniste Române, cu d-na, și dl general Antonescu.

S'a oficiat un serviciu divin impresionant, biserica fiind înconjurată. Apoi în fața bisericii P. S. Episcop Nicolae a rostit în genunchi o rugă-

Congresul F. O. R. la Sibiu.

— Cea mai mare manifestație ortodoxă. —

În zilele de 28 și 29 Octomvrie a. Sibiul va străluci din nou în plină sărbătoare.

Cea mai puternică organizație religioasă a elitei noastre intelectuale din Mitropolia Ardealului, cheamă obștea ortodoxă la praznicul luminei și al bucuriei.

După ziua istorică și covârșitoare de 5 Martie 1933 dela Cluj, avem convingerea deplină, că soborul dela Sibiu nu va fi cu nimic mai pre jos, sub aspectul măreției și avântului, ce-l va însufleși. Dimpotrivă, nădăjduim că-l va depăși cu mult.

Pentru că, deolată cu congresul mirenilor cărturari, se vor întruni, în același oraș de faimă veche, membrii celor două mari asociații ortodoxe: a preoțimii și tinerimii din Ardeal și Banat. Alăturând și mulțimea de misionari ai Oastei Domnului din împrejurimi, cum și prezența țărănimii de prin admirabilele sate sibiene, vom avea una din acele gigantice manifestații religioase-naționale, care sub conducerea tuturor Episcopilor noștri veniți acolo, să dea măsura imenselor forțe morale, deținute de Biserica ortodoxă în destinele Statului românesc.

În perioada atât de tulbură și de primejdioasă de azi, când ne îngrozește dramatismul asasinatelor satanice, iar înlăuntrul ne agită valul de imoralitate și provocațiunile catolice, este o datorie supremă pentru Biserica noastră să pună în mișcare toate resursele ei spirituale, spre a revărsa peste Țară darurile ei harice de învoire și mântuire, și de a înfrâna cu energie toate curentele dușmane și „frățești“, cari lovesc în unitatea noastră națională și religioasă.

Iată, semnificația impresionantă și excepțională a formidabilei manifestații ortodoxe, din Sibiul luptelor și gloriilor netrecătoare.

Cu toții deci, spre cetatea nemuritorului Andrei Șaguna!

Mulțumește apoi reprezentanților autorităților cari au venit la sfințirea bisericii, cum și tuturor acolora, cari au contribuit cu ceva la înălțarea ei.

Părintele protopop Munteanu a răspuns impresionat, mulțumind Preasfințitelor episcopi Nicolae și Ioan pentru că s'au obosit la sfințirea noului lăcaș de închinare. Face apoi un istoric al orașului Huedin, arătând cum românii au fost alungați din el de stăpânirea maghiară, cum în 1918 nu mai erau decât câteva familii și cum a venit la Huedin Sfinția Sa acum 10 ani, fără să aibă nici o biserică, nici casă, într'o parohie săracă, unde azi s'a ridicat biserica impunătoare cu o cheltuială de peste 2 milioane Lei.

A mulțumit călduros donatorilor, între cari d-lui ministru Alex. Lapedatu, pentru donațiunea d-sale de peste 200,000 lei. apoi dlui Octavian Goga, Societății ortodoxe a femeilor române, președintei din București a acestei societăți, d-na Cantacuzino și președintei din Huedin, d-na Elena Georgescu și tuturor celorlalți donatori.

Conductul etnografic.

După serviciul religios lumea s'a îndreptat în fața primăriei unde era ridicată o tribună frumoasă, împodobită cu brad, flori și steaguri.

Acți de defilat în sunetele muzicii regimentului 83 inf., un conduct etnografic compus din sătenii tuturor comunelor din împrejurimi, în număr de câteva mii.

S'au relevat elevii școlii primare din Huedin, ai școlii de meserii, șoimii din Mănăstireni, apoi sătenii din comunele Valea Drăganului, Păniceni, Calata, în frumoase porturi locale cu motivele lor amestecate; care alegorice, cu țărani la șezătoare din Calata; comuna Buteni, Călățele, cu un car ce înfățișa felul cum se lucră bradul dela trunchiuri până la

sindrilă; comuna Domoș cu un car cu stupi; apoi cu un car cu cioplitul pietrei și un grup mare de țărani și țărănci din Oastea Domnului.

După conductul etnografic bine reușit, lumea s'a îndreptat la masă. S'a dat un banchet, la care au participat vre-o 300 de invitați. După masă s'au ținut petreceri populare.

Toasturile.

La banchet, P. S. Sa episcopul Nicolae Ivan a luat cel dintâi cuvântul, ridicând paharul în sănătatea M. Sale Regelui Carol al II-lea. În cuvinte calde a exprimat dorința ca M. Sa Regele să găsească alinare după lovitura crudă pe care a suferit-o în zilele din urmă. Lumea a ovaționat îndelung pe Suveran.

Dl Dr. Eugen Dunca, prefectul județului, a vorbit apoi, aducând elogiul P. S. Sale episcopului Nicolae.

A salutat apoi în cuvinte călduroase pe dl Octavian Goga și pe dl Stelian Popescu (aplauze). A ridicat paharul pentru P. S. Sa episcopul Nicolae, care acum împlinește 15 ani de păstorire a eparhiei Sale (ovații).

Dl Dr. Iliescu, primarul orașului, a ridicat paharul pentru dl Alexandru Lapedatu, ministrul cultelor și artelor.

Dl Tudor Popescu delegatul Societății femeilor ortodoxe române, comitetul central București, a rostit un frumos toast pentru P. S. Sa episcopul Nicolae.

D-na Elena Georgescu presidenta comitetului din Huedin al Soc. femeilor ortodoxe române a vorbit apoi pentru d-na Cantacuzino.

Dl prof. Ion Lupaș a vorbit pe urmă, relevând meritele părintelui protopop Munteanu, acest român inimos și preot distins. A relevat apoi datorita românilor din Ardeal de a se

afirma cu energie și demnitate, recucerind toate punctele pierdute în cursul opresiunii străine. În ce privește Huedinul, aci încă a fost o veche așezare românească.

Biserica românească cea nouă se ridică pe urmele acestor vechi așezări românești și pe osemintele eroilor noștri naționali, cari își dorm aci și nu departe de aci somnul de veci.

Are apoi cuvinte omagiale la adresa d-lui Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul“ și președintele Ligii Antirevizioniste Române. Dacă biserica are patriarhul ei, în fața căreia se închină cu zmerenie, tot așa noi românii din această țară avem un patriarh politic, pe dl Stelian Popescu, în fața căruia toată lumea românească se închină cu același respect.

Dl Dr. Sebastian Bornemisa membru în comitetul de direcție al Societății „Frăția Ortodoxă Română“ a vorbit în numele acestei asociații, asigurând de sprijinul necondiționat pe care ea îl dă bisericii ortodoxe române.

Păr. S. Stanca, a vorbit apoi ridicând paharul în cinstea P. S. Sale episcopului Ioan Stroia al armatei.

Păr. Laurențiu Curea, a ridicat paharul pentru armată și reprezentantul ei la aceste serbări, dl colonel Carp.

Toastul dlilor Stelian Popescu și Octavian Goga.

Dl Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul“ a luat pe urmă cuvântul, spunând că este viu impresionat de dragostea pe care toată lumea românească o manifestează aci înălților erarhi, conducători ai bisericii noastre. Națiunii noastre azi îi lipsește înălțarea sufletească.

Ori aci văd această înălțare sufletească, a continuat dl Stelian Popescu, și ea poate avea o repercusiune de cel mai înalt grad asupra națiunii întregi.

Tot ce este mai bun și mai folositor pentru fiecare dintre noi și pentru neamul nostru, este această sărbătoare. Doresc ca fiecare dintre noi să fie călăuzit de sentimentele ce le văd aici.

Cuvintele dlui Stelian Popescu au fost primite cu ovații îndelungate.

Dl Octavian Goga, luând cuvântul, a spus că este un moment de reculegere sufletească de a participa la ridicarea unui nou lăcaș de închinare, de aceea a venit bucuros.

Am venit împreună cu dl Stelian Popescu, să vedem până unde se înalță dragostea de biserică și de țară a românilor din aceste părți.

Mă bucur că văd aci ridicat un nou lăcaș de închinare, căci în zilele grele de azi unde oare putem găsi reculegere, dacă nu la biserică? La noi biserica a fost și este un real temel al vieții noastre naționale.

În fața noastră am văzut azi trecând țărani și copii. M'am gândit atunci: stăpânitorii unei țări sunt aceia, cari stăpânesc culmile, cari sunt la înălțimi și au orizonturi largi. Țăranii aceștia cu munca lor seculară din an în an și din generație în generație sunt singurii cari au dreptul la acest pământ. Orașele noastre nu exprimă situația reală a țării, ci sunt enclave artificiale înfipte în carnea noastră națională.

Ridicând biserici, căutând să recucerim orașele, noi nu facem decât un act de reparațiune istorică, la care avem dreptul.

Trebue să știe: noi suntem stăpâni aci. Să o știe străinii, dar să fim convinși și noi.

Nu vom asupra pe nimeni, pentru a provoca reacțiune, dar nu vom renunța la tot ceea ce ne poate reuși în vechile noastre drepturi.

Ultimele cuvinte ale d-lui Goga au fost acoperite de vii și entuziaste aplauze.

Dl protopop Munteanu, a luat apoi cuvântul, mulțumind tuturor cari au contribuit la ridicarea bisericii și oaspeților, în frunte cu d-nii Stelian Popescu, Octavian Goga, prefectul județului, etc.

P. S. episcopul Nicolae Ivan a rostit ultimul toast, mulțumind Consiliului comunal și Consiliului eparhial pentru concursul dat clădirii bisericii.

Seara a urmat un concert bine reușit dat de corul teologilor, condus de dl prof. Dr. V. Petrașcu și corul mixt, condus de păr. A. Scurtu. În cadrele acestei serbări dl Tudor Popescu a rostit o conferință.

Marele praznic ortodox din Huedin a stărnit o nespusă bucurie în sufletele celor prezenți și va lăsa urme neșterse în amintirea oaspeților și a credincioșilor români adunați din toate părțile.

Rap.

„Smeriți-vă înaintea Domnului și El vă va înălța.“ Iacov, 4, 9.

„Sfințiți în inimile voastre pe Hristos ca Domn.“ 1 Petru, 2, 15.

Aniversarea nașterii M. S. Regelui.

Martii, 16 Octomvrie a. c. M. S. Regele a împlinit al 41-lea an al vârstei. În biserica Catedrală s'a oficiat un Te-Deum în prezența P. S. Sale Episcopului Nicolae, și a capilor tuturor autorităților locale. Dl Rector Dr. I. Vască a relevat într'o cuvântare ocazională însemnătatea zilei.

După Te-Deum o companie de onoare a defilat în fața autorităților.

Suflarea românească de pretutindeni a aniversat această zi și a adus omagii binesimțite augustului nostru Suveran, care reprezintă simbolul și cheazășia unității și prosperării noastre ca Țară și Neam.

Exprimăm și noi M. S. Regelui, urări de bine, sănătate și bună sporire la mulți, fericiți ani!

F. O. R.

Congresul Frăției Ortodoxe Române.

Comitetul central de direcție — având binecuvântarea arhierescă — invită pe membrii asociației cum și pe toți bunii români ortodocși la

Cel dintâi congres general anual al „Frăției Ortodoxe Române”, care va avea loc la Sibiu în Teatrul orașenesc, în zilele de 27, 28 și 29 Octomvrie 1934, cu următorul

PROGRAM:

Ziua de 27 Octomvrie, ora 4 d. m.: 1. Ședința Consiliului general al Asociației în aula Academiei teologice;

Ora 6 d. m.: 1. Slujba privegherei și 2, mărturisirea membrilor, cari vor să se împărtășescă a doua zi.

Ziua de 28 Octomvrie, ora 9 dim.: 1. Liturghie arhierescă în Catedrala Mitropolitană; 2, împărtășirea membrilor asociației de către I. P. S. Mitropolit Nicolae cu taina sf. cuminecături; 3. chemarea Duhului Sfânt;

Ora 11 dim.: Deschiderea congresului general în sala Thalia.

1. Cuvântul Președintelui.

2. Cuvântul P. S. S. Chiriari.

3. Salutul autorităților, al societăților religioase și culturale românești. (Asociația clerului „A. Șaguna”, „Oastea Domnului” și Soc. tinerimii „Sf. Gheorghe”).

4. Constituirea biroului și alegerea Comisiunilor (pentru înscrivere de membrii, propuneri etc.);

Ora 1 d. m.: Masa frățească în sălile restaurant. Boulevard;

Ora 5 d. m.: Conferință publică ținută de către dl Octavian Goga, membru al Academiei române, fost ministru, în sala Teatrului Orașenesc; conferința va fi încadrată în cântări executate de Societatea „Sf. Gheorghe” a tinerimii.

Ora 9 d. m.: Concert religios în Catedrala Mitropolitană, sub conducerea maestrului T. Popovici. În cadrul concertului I. P. S. Mitropolit Nicolae va vorbi despre *Autonomia Bisericii*.

Ziua de 29 Octomvrie, ora 8 dim.: Liturghie arhierescă în Catedrala Mitropolitană;

Ora 10 dim.: 1. Ședință publică în aula Academiei Teol.;

2. Citirea raportului general;

3. Rapoartele comisiunilor;

4. Propuneri (cari trebuie prezentate în scris, cu 8 zile înainte de congres, comitetului de direcție, Cluj, Palatul Episcopesc);

5. Votarea motiunii;

6. Închiderea congresului;

Ora 3 d. m.: 1. Pelerinaj la mormântul Mitropolitului Andrei Șaguna dela Rășinari;

2. Parastas și cuvânt de pomenire.

În vederea actului solemn al împărtășirii colective cu taina sf. cuminecături în Catedrala Mitropolitană, membrii asociației noastre sunt rugați a se pregăti sufletește încă de acasă.

Cu ocazia congresului, secția Sibiu a F. O. R. organizează în aula Academiei Teologice o *expoziție retrospectivă a scrisului ortodox din Ardeal* din cele mai vechi timpuri până azi.

Deodată cu congresul general al F. O. R.-ului, se vor întruni tot la Sibiu și celelalte două mari societăți ortodoxe, anume: „Asociația Clerului Andrei Șaguna” și Societatea „Sf. Gheorghe” a tineretului.

Conducerea centrală a intervenit la Direcțiunea generală a C. F. R. pentru obținerea reducerii de 75% cu ocazia congresului nostru. Rezultatul va fi comunicat prin ziare.

Pentru găzduire participanții se vor adresa păr. prof. Dr. N. Terchilă, Academia Teologică Sibiu, cel puțin cu trei zile înainte de congres.

Pentru reținere de bilete la Conferința dlui O. Goga, încadrată în program muzical și pentru masa comună, participanții se vor adresa Librăriei arhidiecezane Sibiu.

Cluj, la 27 Septemvrie 1934.

Secretar general:

I. MATEIU.

Președinte general:

SEXTIL PUȘCARIU.

Foile românești sunt rugate să reproducă această convocare cel puțin în forma unei informații sumare.

Sfințiri de biserici în Nord.
Aflăm cu plăcere, că în comunele Lazuri și Urmașii lui Horia, aceasta din urmă o colonie de Moși, s'au înălțat în timpul din urmă biserici frumoase, aproape numai din jertfa credincioșilor noștri. Actul sfințirii a fost săvârșit de P. Sf. Arhieru-Vicar

Andrei Mager dela Oradea, în cadrul unor serbări mișcătoare, la care au participat cărturari și țărani în număr mare. Aceste sfinte locașuri ale credinții ortodoxe sunt cele mai sigure bastioane de apărare națională acolo la frontierele Țării, unde instigă irendentismul catolicilor minoritari.

A pornit ofensiva catolică.

— S'o întâmpinăm cum merită. —

Oficioasele uniute, indeosebi „Vestitorul” dela Oradea, ne informează exact și cu detalii, ce-au fost așa zisele serbări dela Lugoj din 7 Octomvrie. Sub pretextul sfințirii picturii catedralei uniute, s'au strâns acolo toți agenții papismului agresiv și învrăjbitor, spre a regisi în cadrele congresului agrist, cele mai impertinente atacuri împotriva Bisericii ortodoxe, a ierarhilor ei venerabili și chiar împotriva Statului. Nici măcar prezența Suveranului și a Guvernului în mândrul oraș al Banatului ortodox, n'a putut înfrâna această incalificabilă deslănțuire de ură și vrăjmășie papistă, ce a revoltat profund conștiințele ortodoxe din cuprinsul Țării întregite.

Toate desbaterile acestui congres de pomină n'au fost altceva, decât o întrecere cinică de oratori furioși în atacarea sadică a ortodoxiei românești.

Îndrăzneala nu s'a limitat aici. Inspiratorii acestei ofensive, grave și nesocotite, au ținut să-și fixeze și în scris invectivele, votând — cu mare entusiasm de sigur — o moțiune, care prin toată factura ei rămâne un monument de provocațiune și de insolentă.

Și acest act de învrăjire s'a produs tocmai în clipa, când Suveranul Țării le spune, plin de înțelepciune și de îngrijorare, că „nu este momentul să privim ce haină și ce rassă poartă fiecare preot, ci trebuie să cerem fiecăruia să aibă un singur suflet, și acest suflet trebuie să fie românesc”.

Inalta lecție regală n'a servit la nimic praznicarilor uniți, cari astăzi, mai mult decât ieri, apar tot mai dureros ca o gloată de condotieri ai papismului internațional și disolvant.

Infama duplicitate catolică s'a demascat deastădată în toată urâciunea ei. Căci pe când prea ipocritul președinte debită, la masa albă, fraza sonoră, că „sub ploaia razelor aurii ale toamnei s'au înfrățit din nou cele două biserici naționale” — el spuneă conștient un neadevăr, fiindcă în aceeași zi și tot sub direcția lui de scenă, curgeau, în ședința festivă, valurile de calomnii împotriva Bisericii ortodoxe.

Ni s'a declarat deci războiul la Lugoj! Regretăm profund această enormă greșală. Răspunderea consecințelor nu va mai fi a noastră, ci rămâne întreagă pe conștiința vinovată a provocatorilor.

Tăvălugul ortodox al acestei Țări este destul de masiv, ca să poată nivela la rigoare orice fel de agrii ciulinși din cuprinsul hotarelor românești.

† Moartea lui Antoniu Mandeal.

1872—1934.

În ziua de Joi 11 Octomvrie c. s'a stins, în Clinica din Cluj, doborât de o scurtă pneumonie, vrednicul fiu al Bisericii noastre Antoniu Mandeal.

Vestea aceasta a stârnit regrete unanime în societatea clujană, unde defunctul eră cunoscut, încă din epoca maghiară, ca unul din cei mai buni români. În adevăr, Toni Mandeal s'a dovedit toată viața lui om de caracter și de omenie, sprijinind cu însuflețire toate cauzele naționale.

Simplu și modest, el nu s'a îmbulzit, ca atâția vanitoși, la demnități nevisate, ci a rămas tot în funcțiunea lui de odinioară dela societatea de asigurări Transilvania. În schimb și-a pus tot sufletul lui bun, și frumos în slujba noii Episcopii a Clujului, dându-i neîntrerupt, ca membru în Consiliul eparhial, o muncă pricepută, onestă și de un rar devotament, pe care numai moartea neașteptată a curmat-o.

De aceea Eparhia și mai ales P. Sf. nostru Episcop Nicolae, resimte dureros pierderea acestui blând și fidel slujitor al Bisericii, păstrându-i o amintire neșteară.

Slujba înmormântării a fost săvârșită Vineri de către un sobor de preoți în frunte cu păr. consilier Dr. Seb. Stanca, care într-o cuvântare vibrantă a zugrăvit viața defunctului și meritele lui pentru națiune și ortodoxie. A rostit apoi un mișcător panegiric dl prof. Silviu Dragomir, care a înduioșat toată asistența. Il redăm aici, textual:

Cuvântarea d-lui prof. univ. S. Dragomir.

„Ca frunza galbenă, ce cade, într'un amurg de toamnă, s'a stins și prietenul nostru Toni. Cu el pleacă dintre noi cel mai vechiu membru al Casei Naționale, micul adăpost al cărturarilor români din Clujul antebelic. O viață modestă, dar harnică se încheie și un suflet discret, dar plin de pozoaba unei nobile distincțiuni, ne părăsește pentru a pleca, în sfârșit, spre casă. Cu Anton Mandeal se coboară în mormânt ultimul martor al marilor vremuri, răsplata căroră generația noastră s'a învrednicit să o culeagă.

Patru decenii încheiate s'au strecurat de când tânărul oltean, recunoscut ca om de rară destoinicie, a

venit să întemeieze o existență românească în acest oraș năpădit de-o cultură categoric dușmană, exclusivistă în toate domeniile vieții. Mandea era unul din harnicii pionieri ai românismului, sădiți în centrele streine de înțeleaptă prevedere a generației lui Brode, Bechnitz și Partenie Cosma.

Reprezentantul societății de asigurare Transilvania s'a dovedit însă în curând, cu toată tinerețea sa, un admirabil muncitor, nu numai în biurotul său îngust, ci pe toate terenurile naționale și sociale. Puțini cărturari aveau atunci în această metropolă înstreținută și foarte redus era numărul acelor, care îndrăsnau să se afirme ca Români. Anton Mandea însă s'a înșiruit dintru început în falanga muncitorilor și luptătorilor naționaliști. Memorandumul și răsunătoarele manifestații ale conștiinței naționale, care au dat un colorit istoric acestui oraș, l-au găsit aici, în rândul tineretului care cu o încordare extraordinară și cu un curaj demn de admirație, a știut să organizeze o mare sărbătoare națională dintr'un proces menit a frânge aripile avântului nostru. Dela această dată și până la 1918, când s'au ivit zorile libertății, regretatul nostru amic a servit fără întrerupere cauza națională. Înzestrat cu un bun simț, care nici pentru o clipă nu l-a părăsit, n'a râvnit nici odată posturi de conducere, dar nu a lipsit nici odată de a-și îndeplini întreaga datorie, acolo unde se cerea muncă, perseveranță, suflet, credință. În tot acest răstimp, nu a fost o mișcare românească, la care să nu ia parte, totdeauna activ, și indispensabil. A fost unul dintre stâlpii Casei Naționale, atunci când această instituție devenise unica va-

tră, unde tineretul universitar se mai putea încălzi, pentru a depăna firul visurilor, ce în curând aveau să se realizeze. În cursul războiului a fost unul din pușinii Români, care au oferit mângâiere și ocrotire fraților noștri, cari gemeau în temnițele Clujului.

Anton Mandea însă nu a cerut dela nimeni nici o răsplată. Singur își găsea bucuria vieții în noblețea înseși a faptei și în rodul muncii desinteresate. De aceea nu a cerut nimic pentru sine, nici după 1918. A rămas tot muncitorul cu sânge, la post, unde a fost așezat. Măririle vanității nu l-au putut ademini.

Calitățile aceste, care i-au înflorit cursul vieții, i-au adus o considerație unanimă din partea generației vechi și noi. Totdeauna s'a bucurat de respect deosebit, nu numai în cercul cărturarilor români, dar și în rândurile streinilor.

Prieteni tăi, iubite Toni, pierd în tine un tovarăș scump. N'am avut noi, bătrâni și tineri, un camarad mai bun, decât pe tine, un suflet mai înțeleghător, o inimă mai largă. Prietenia ta ne-a onorat, dragostea ta ne-a înălțat.

Și acum te duci în satul tău. Oltul te cheamă cu murmurul său dulce. Patruzeci de ani împliniți ai luptat, ca acum să te întorci tot atât de fără zgomot, ca atunci când ai luat toaieul de drum. Te însoțește doar gândul nostru cucernic și dragostea duioasă, pe care ți-o vom păstra în eternitate.

În lacrimile prietenilor sicriul a fost apoi ridicat și dus la gară, spre a fi transportat la Porumbacu-de-Jos, comuna de origină a regretatului Toni Mandea. Domnul să-l odihnească cu cei buni și drepti.

† A murit și R. Poincaré.

1860—1934.

Încă nereculeasă de subzguduirea cumplită provocată de asasinarea odioasă a lui Louis Barthou, Franța primește o nouă și grea lovitură prin moartea subită a lui Raymond Poincaré.

Fost în repetate rânduri președinte de Consiliu și ministru, el a ajuns și în scaunul de președinte al Republicii franceze, tocmai în anii cei mai dramatice ai războiului mondial, 1913-21.

Om cu mari talente și virtuți alese, plin de energie și hotărât la faptă, Poincaré a știut conduce cu admirabilă pricepere și tenacitate destinele Franței, până la deplina lor biruință.

Astfel el a trecut încă în viață, printre cei mai mari patrioți din câți cunoaște istoria glorioasă a Franței.

Spirit pozitiv și clar-văzător, a înțeles că fără înfrângerea și dezarmarea

Germaniei, nu poate fi asigurată pacea Europei. De aceea a fost un ireductibil adversar al Berlinului, și mare susținător al țărilor Micii Antante, în aspirațiunile lor naționale.

După neuitatul Barthou, România pierde în Poincaré al doilea prieten mare și puternic. Sunt dureroase aceste lovituri neașteptate. Dar lacrimile lor vor strânge și mai mult legăturile de sânge și de solidaritate între noi și Franța marilor jerte pentru pacea lumii.

Gigantul, care se coboară acum în mormânt, plâns de milioane de suflete, va trăi pururea în conștiința poporului român recunoscător.

Viața lui extraordinară rămâne flacăra sublimă, la care se vor încălzi mereu idealurile de înălțare ale Țării latine dela Dunăre.

În veci pomenirea lui binecuvântată!

Funerariile Regelui Alexandru.

Joi s'a săvârșit la Belgrad prohodul neuitatului Rege Alexandru al Iugoslaviei, într'o atmosferă de jale și de durere generală, cum abia s'a pomenit în istoria viteazului popor sârb. Au fost numai lacrimi ce-au curs în râuri din ochii milioanele cari l-au adorat, alături de înalții reprezentanți ai statelor europene și de peste Ocean, veniți să se închine în fața unui Erou tragic al libertății și al păcii.

Poporul românesc se găsește în clipele sfâșietoare ale înmormântării, lângă Țara aliată, înălțând rugăciuni calde în toate bisericile lui pentru sufletul marelui Rege și pentru mângâierea M. S. Reginei văduve Mărioara în cumplita suferință, ce i-a zdrobit inima.

Cu Suveranul nostru iubit a călătorit la Belgrad întreg neamul românesc, spre a se închină cu smerenie în fața destinului și a imploră îndurarea Cerurilor peste o Țară îndoliată.

În clipa când la Belgrad sunau trist clopotele prohodirii, în Cadrela noastră se oficia parastasul solemn pentru sufletul legendarului Rege. Au asistat P. S. Episcop Nicolae, capii tuturor autorităților civile și militare, consuli țărilor aliate și amice, profesori și elevi din toate școlile, cum și un public distins. Păr. consilier Dr. Seb. Stanca a rostit un panagoric cald și pătrunzător. A urmat apoi în fața Catedralei cuvântul dlui General către ostași și defilarea.

ȘTIRI OFICIALE

Nr. 6507—1934.

CIRCULARĂ

Invităm prin aceasta pe P. Cucernicii protopopi și preoți din Eparhia noastră, ca să ia parte în număr cât mai mare la adunarea generală a „Frăției Ortodoxe române”, ce se va ține în Sibiu în ziua de 27, 28 și 29 Octomvrie a. c. Însoțiți de fruntașii mireni din parohiile noastre pentru de a sta alături de conducătorii „F. O. R.”-ului, cari luptă pentru înălțarea bisericii, întronarea dreptății și pentru surparea privilegiilor jignitoare pentru biserica strămoșească din România mare.

Cluj, 18 Octomvrie 1934.

Cu binecuvântare:

Nicolae Ivan, Episcop.

Bisericile din cuprinsul Patriarhiei Române să se țină predici în scopul arătat.

Biserica înțelegând totdeauna că liniștea sufletească necesară apropierei de Dumnezeu se află mai ales în spiritele cumpătate a făcut din economie o virtute pe care o propovăduiește cu timp și fără timp.

Așa fiind, găsim că scopul urmărit de Casa Națională de Economie și cecuri postale, este un scop superior pe care Biserica trebuie să-l încurajeze.

Preoții sunt invitați pe această cale să se conformeze îndemnul venit dela Patriarhia română.

Cluj, 10 Octomvrie 1934.

Consiliul eparhial.

Nr. 52—1934 of. par. (20) 1—1

Anunț de licitație.

Parohia ort. rom. Negriștea, jud. Someș, publică anunț de licitație a edificiului școlar, împreună cu 400 stj. grădină, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Prețul de strigare e 100.000 Lei, licitanții vor fi obligați a depune vadiul de 10% în numerar sau hârtii de valoare.

Plata prețului se va face în rate până la finea anului 1934, când se estradă contractul definitiv de întăbulare.

După expirarea termenului de sus, se va ține licitația în ziua de 21 Noemvrie 1934 la orele 14, în localul școlii.

Negriștea, la 6 Octomvrie 1934.

Pentru consiliul parohial:

Gheorge Viman, Nicolae Țăgean,
epitrop. paroh.

Nr. 494/1934. Văzut: Z. Man, prot.

Abonați și răspândiți „VIAȚA ILUSTRATĂ”

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.